

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobkyně: **M. P.**, zastoupená Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2020, č. j. MV-25630-4/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 1. 2021, č. j. 61 A 11/2020 - 60, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalobkyně **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatelky a potvrdila prvostupňové rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 3. 1. 2020, č. j. OAM-3327-48/PP-2019, kterým byla výrokem I dle § 87e odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie s tím, že je důvodné nebezpečí, že by žalobkyně mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Výrokem II prvostupňového rozhodnutí Ministerstva vnitra byla žalobkyni podle § 87e odst. 4 téhož zákona stanovena lhůta k vycestování z území České republiky 60 dnů od právní moci rozhodnutí.

[2] Stěžovatelka společně s kasační stížností podala návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, v němž uvedla, že na území České republiky žije již od roku 1996, má na území vytvořeny hluboké sociální, ekonomické a především rodinné vazby. Žije zde její manžel, pan J. P., který je občanem České republiky, s nímž sdílí společnou domácnost a který je do značné míry závislý na její péči a pomoci. Za účelem prokázání těchto skutečností stěžovatelka doložila oddací list, dopis stěžovatelčina manžela adresovaný soudu a zdravotní zprávu ošetřujícího lékaře, z níž vyplynulo, že v minulosti podstoupil výměnu kyčelního kloubu a v současné době čeká (s ohledem na přetížení nemocnic v důsledku tzv. koronavirové krize) na termín výměny i druhého kyčelního kloubu. Stěžovatelčino nucené vycestování do země původu by vedlo k zásadnímu zásahu do jejich rodinného života. Stěžovatelka je současně do značné míry závislá na finanční podpoře manžela, jelikož není oprávněna na území České republiky pracovat. Stěžovatelka

uvedla, že Česká republika je jejím domovem, má zde veškeré zázemí a rodinné, sociální a ekonomické vazby. Na Ukrajině nemá žádné vazby, syn je dospělý a má vlastní rodinu. Dle stěžovatelky je z uvedených skutečností zřejmé, že nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by pro ni představovalo značnou újmu (a jeho přiznáním nevznikne újma veřejnému zájmu chráněnému zákonem).

[3] Žalovaná navrhl, aby kasační stížnosti nebyl odkladný účinek přiznán. Dle jejího názoru stěžovatelce nemůže v tomto řízení vzniknout tvrzená újma. Žalovaná poukázala na skutečnost, že případná újma by stěžovatelce mohla vzniknout až na základě uloženého správního vyhoštění z území České republiky, o kterém je rozhodováno v samostatném správním řízení. K posouzení stěžovatelčiny situace a případnému přiznání odkladného účinku tedy může dojít až v tomto řízení.

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení podaného návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalované usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním následujících objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dále je třeba uvést, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by tak být přiznáván pouze v případech, které svou specifickou povahou takový postup odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která žadateli hrozí, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tedy taková, která odůvodňuje, aby v konkrétním případě nebylo pravidlo, že žaloba (resp. kasační stížnost) odkladný účinek nemá, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod [65], či ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod [25]).

[8] Předmětem řízení v nyní projednávané věci je přezkum zákonnosti rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti prvostupňovému rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci žádosti stěžovatelky o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka Evropské unie. Vzhledem k tomu, že výrokem I prvostupňového rozhodnutí byla stěžovatelčina žádost zamítnuta, za obvyklých okolností by se přiznáním odkladného účinku na pobytové situaci stěžovatelky nic nezměnilo (a tedy by hrozbu bezprostřední újmy nepředstavovalo), neboť stěžovatelka by přiznáním odkladného účinku žádané pobytové oprávnění nezískala. Výjimku však představuje situace, kdy nepoměrně větší újma (v daném případě v podobě tvrzeného zásahu do soukromých

pokračování

a rodinných vazeb) žadateli hrozí jako negativní následek spojený s nutností vycestovat na základě uložené povinnosti opustit území ve stanovené lhůtě, která byla v daném případě stěžovatelce uložena výrokem II prvostupňového rozhodnutí. S ohledem na výjimečnou povahu institutu odkladného účinku však stěžovatelka musela tvrdit a doložit konkrétní okolnosti, které činí její situaci výjimečnou (typově by totiž újmu spojenou s vycestováním bylo možno dovodit v zásadě pokaždé) a tomuto požadavku dostála.

[9] V návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdila, že výkon napadeného rozhodnutí by pro ni znamenal nenahraditelnou újmu v podobě zásahu do jejího soukromého a rodinného života, neboť by v blízké době musela opustit území České republiky, kde má vytvořeny trvalé vazby, neboť zde žije od roku 1996. V důsledku toho by také došlo ke zpřetrhání jejích partnerských vazeb. Nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, tak ve stěžovatelčině případě představuje především zásah do práva na soukromý a rodinný život, neboť v České republice žije ve společné domácnosti s manželem. Tyto skutečnosti vyplývají nejen z tvrzení stěžovatelky, ale také z obsahu předloženého spisu krajského soudu. Při poměrování újmy, která stěžovatelce hrozí nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že zásah do práv stěžovatelky by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, neboť existuje reálné nebezpečí, že bude muset opustit území České republiky, kde má rodinné (partnerské) vazby, a to ještě předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o její kasační stížnosti. Naproti tomu z předchozích řízení ani z jiných okolností věci nelze dovodit, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit újmu jiným osobám. Lze proto uzavřít, že újma hrozící stěžovatelce v důsledku nepřiznání odkladného účinku by byla nepoměrně větší, než která případně hrozí jiným osobám v důsledku jeho přiznání.

[10] Pokud jde o hodnocení naplnění další podmínky, tj. možného rozporu s důležitým veřejným zájmem, bylo nutno poměřit zájem stěžovatelky na ochraně jejího práva na rodinný a soukromý život se zájmem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, neboť stěžovatelčina žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu byla zamítnuta s odůvodněním, že stěžovatelka se dopustila trestné činnosti, konkrétně byla odsouzena za (i) krácení daně, poplatku a podobné povinné platby a (ii) napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem za pomoci testu proporcionality, jak Nejvyšší správní soud již dříve vyjádřil v usnesení ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS, nebo v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1Azs 160/2014 - 25. V daném případě tak stojí proti shora popsané újmě, která stěžovatelce hrozí, riziko narušení veřejného zájmu, které rozhodně není zanedbatelné. S ohledem na typovou „nebezpečnost“ trestné činnosti, jakož i to, že její závažnost je předmětem řízení o kasační stížnosti (v níž stěžovatelka zpochybňuje právě závěr žalované, že by mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek), jehož výsledek nelze předjímat, uvážil Nejvyšší správní soud, že v daném případě lze tolerovat setrvání stěžovatelky na území České republiky po dobu řízení o kasační stížnosti.

[11] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dovedl naplnění obou shora uvedených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto návrhu stěžovatelky vyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Vzhledem k tomu, že rovněž žalobě stěžovatelky byl usnesením krajského soudu ze dne 14. 4. 2020, č. j. 61 A 11/2020 - 35, přiznán odkladný účinek, dochází k tomu, že do rozhodnutí o kasační stížnosti se odkladný účinek žaloby obnovuje, a tedy bude odložena i vykonatelnost rozhodnutí žalované (a následkem toho také výrok II prvostupňového rozhodnutí Ministerstva vnitra).

[12] Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může rozhodnutí o přiznání odkladného účinku (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly dány důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu